

Factsheet 6. 80/20 (goeden zullen onder de kwaden lijden)

- 80/20 of 'de goeden zullen lijden onder de kwaden' komt uit de tijd van de **nasleep van de Bulgarenfraude**. De Kamer zette in op strengere fraudewetgeving en handhaving. **Weekers** gaf met deze woorden in 2013 een waarschuwing aan de Kamer.
- In Kamerstukken niet teruggevonden, in interne stukken wel.
- Als gevolg hiervan gaf de ambtelijke leiding van de Belastingdienst het CAF-team ook nadrukkelijk de opdracht om **langs de randen van de wet** te opereren.
- In **MT fraude verslagen** wordt gesproken over 20%: bij 80% van de zaken is de **fraudeaanpak terecht** (de "kwaden"), de overige **20%** ("de goeden") **lijden daaronder**. Daarmee werd niet alleen bedoeld dat de goeden langer zouden moeten wachten op een voorschot, dat werd onderkend en geaccepteerd in de Kamerbrief die de maatregelen ter bestrijding van fraude met toeslagen aankondigt, maar ook dat de kans bestond dat de toeslag ten **onrechte zou worden stopgezet**.
- Dit is uitdrukkelijk afgewogen, maar daarbij zijn intern ook vraagtekens gezet en om die reden is de intentie uitgesproken deze **groep zo klein mogelijk** te houden. Hoewel het de uitdrukkelijke bedoeling van de leiding van de Belastingdienst was om deze afweging te delen met de politieke leiding is dat voor zover ik dat heb kunnen nagaan niet gebeurd. Dit sluit aan bij de eerder door de Commissie Onderzoek Belastingdienst aangeduide informele werkwijze. De Adviescommissie geeft aan dat dit heeft geleid tot de institutionele vooringenomenheid.
- De multidisciplinaire aanpak brengt bovendien het risico met zich dat het soms niet duidelijk is op basis van **welke bevoegdheden** wordt gewerkt. De uitvraag kwam **zonder zichtbare checks and balances** tot stand en was zeer afhankelijk van degene die het opdrachtformulier opstelde. Hier lag geen afgewogen besluitvorming aan ten grondslag. Dit leidt, zo stelt ook Donner, tot een afwikkeling **zonder context van achtergrond en bedoeling**.
- Resultaat is dat niemand zich meer bewust is van het onderscheid tussen 'goeden' en 'kwaden' met als gevolg dat **eenieder (vooringenomen)** wordt behandeld. Bovendien moet onderkend worden dat de informatie van ouders niet werd beoordeeld door juristen, maar door uitvoerende medewerkers die slechts het opdrachtformulier kenden en 'afgerekend' werden op de mate waarin zij zich aan de instructies hielden. Alleen in **specifieke gevallen werden juristen** ingeschakeld.